

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202352
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:1516202352.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobkyne: Poľnohospodárska pôda, s.r.o., so sídlom Sibírska 55, Bratislava, IČO: 44 138 369, zastúpenej: Advokátska kancelária LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: P. H., narodený XX.XX.XXXX, bytom L. XXX/XX, Z., zastúpenému: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Z. zo dňa 7. júna 2019 pod č.k.16C 154/2016-195 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vydaným vyšším súdnym úradníkom.

odôvodnenie:

1.1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanému voči žalobkyni priznal náhrada trov konania v rozsahu 100 %. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území E., obec E., okres Z., zapísanej Okresným úradom Z., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcela registra „C“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 1823 m². Žalobu odôvodnila tým, že dňa 18.06.2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi ňou ako kupujúcou a žalovaným ako predávajúcim. Predmetom kúpnej zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe tejto kúpnej zmluvy bol Okresnému úradu Z., katastrálny odbor doručený 01.07.2015. Žalovaný od zmluvy odstúpil. Odstúpenie žiadnym spôsobom neodôvodnil a na odstúpenie neexistovali ani zmluvné a ani zákonné dôvody

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa ako kupujúca a žalovaný ako predávajúci uzavreli dňa 18.06.2015 kúpnu zmluvu číslo 2015/6/C19, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Je všeobecne známe, že vláda Slovenskej republiky uznesením z 08.07.2015 č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii a stavba sa týka aj predmetných nehnuteľností. Okresnému úradu Z. bola 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR z 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol uvedený zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. Uvedená žiadosť bola zaevidovaná pod sp. zn. Z 5113/2015.Zo spisu Okresného úradu Z., katastrálny odbor č. V 5172/2015 zistil, že dňa 01.07.2015 bol zo strany žalobkyne ako kupujúcej doručený návrh na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti na podklade kúpnej

zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 18.06.2015 . Správny orgán rozhodnutím číslo V 5172/2015 zo dňa 23.07.2015 povolil na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne. Prokurátor Okresnej prokuratúry Z. podal proti tomuto rozhodnutiu protest a Okresný úrad Z., odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím č. UP 43/2015-9 zo dňa 02.11.2015 vyhovel protestu prokurátorky a rozhodnutie o povolení vkladu zrušil . Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.02.2016. Rozhodnutím č. V 5172/2015-12 zo dňa 23.02.2016 bolo konanie prerušené a účastníci boli vyzvaný, aby doručili listinu preukazujúcu, že štát svoje predkupné právo vyplývajúce mu z ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. nevyužil. Rozhodnutím č. V 5172/2015-22 zo dňa 18.03.2016 bolo konanie o vklade vlastníckeho práva žalobkyne zastavené. Toto rozhodnutie bolo potvrdené Okresným úradom Z., odborom opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností č. VO 41/2016-3/To OU-NR.OOP5-2016/021881-3 zo dňa 18.05.2016 a nadobudlo právoplatnosť dňa 27.06.2016 Žalobkyňa po podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva k uvedenému pozemku navrhla zapísanie poznámky do katastra nehnuteľností poznámku o tejto žalobe, ktorá bola zapísaná dňa 24.02.2016 pod č. P 235/2016 zapísanej pod číslom zmeny 244/16. Žalovaný ako predávajúci a spoločnosť MH Invest s.r.o. ako kupujúci uzatvorili dňa 03.03.2016 kúpnu zmluvu č. 30203/5057/E./007/JulEv, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k parcele č. XXXX na LV č. XXXX za kúpnu cenu 27 545,53 eura. Dňa 21.06.2016 uzavrela spoločnosť MH Invest s.r.o. ako predávajúca a spoločnosť MH Invest II s.r.o ako kupujúca kúpnu zmluvu č. 20160027, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k vyššie uvedenej parcele . T.č. je nehnuteľnosť evidovaná na LV č. XXXX, k.ú E., ktorých výlučným vlastníkom je spoločnosť Jaguar Land Rover Slovakia, s.r.o. ako to vyplýva z evidencie v katastri nehnuteľnosti. Okresný úrad Z., odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 zo dňa 18.08.2016 rozhodol o vyvlastnení vlastníckeho práva spoločnosti MH Invest II s.r.o. k tomuto pozemku v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o na účel „Vybudovania strategického parku“, kat. úz. F., I., L., E., I., G. s tým, že časť náhrady za vyvlastnenie uhradí spoločnosť MH Invest s.r.o. na účet spoločnosti MH Invest II s.r.o. a časť do súdnej úschovy, pretože na súde prebieha konanie týkajúce sa určenia vlastníckeho k tejto nehnuteľnosti. Žalobkyňa podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, ktoré Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR rozhodnutím č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho zo dňa 10.10.2016 zamietlo. Zo svojej činnosti má vedomosť, že na Okresnom súde Z. sa pod sp. zn. 12U/4/2016 vedie konanie, v ktorom vyvlastniteľ zložil do súdnej úschovy peňažnú náhradu za vyvlastnenie, ktorú súd prijal, ale doposiaľ nevyplatil príjemcovi.

1.3.Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § 137 písm. c) CSP, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka ,§ 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka ,§ 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 228 ods. 2 CSP, § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov,§ 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobkyňa žiadala určiť, že bola vlastníčkou nehnuteľnosti ku dňu vyvlastnenia nehnuteľnosti, t.j. požaduje určenie práva podľa § 137 písm. c) CSP. Základnou podmienkou dôvodnosti a východiskom úspešnosti takejto určovacej žaloby je existencia jej právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý musí byť naliehavý. Dospel k záveru, že žalobkyňa nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem. V uvedenom sa odklonil so svojich skorších rozhodnutí v obdobnej veci ako na napr. sp.zn. 16C/158/2016 zo dňa 08.04.2019, a to najmä s poukazom na právny názor Krajského súdu v Nitre vyslovený vo viacerých rozhodnutia napr. sp.zn. 6Co/63/2018 zo dňa 27.06.2018, sp.zn. 8Co/297/2018 zo dňa 07.03.2019. Nebolo sporné, že žalobkyňa žiadala určiť vlastnícke právo spätne (ku okamihu vyvlastnenia). Žalobou podľa § 137 písm. c) CSP sa však určuje, či tu právo je alebo nie je, ale nie o tom, či tu právo v minulosti bolo. Naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia , teda na deklarovaní vlastníckeho stavu k nehnuteľnosti do minulosti nie je daný. Nejde o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku, ako je tomu napr. v prípade žaloby na určenie, že vec patrí do dedičstva, ktorej aktuálnosť je v tom, že vec môže (bude) prejednaná v dedičskom konaní, bez určenia ktorého by totiž dedičia nemohli nadobudnúť dedičstvo po právnych predchodcoch, a teda nemajú iný „právny nástroj“ na nadobudnutie majetku poručiteľa. V predmetnom posudzovanom prípade však nejde o účinný procesný nástroj ochrany práva žalobkyne a bez tohto určenia jej právo nebude ohrozené a nestane sa neistým. Ďalej nebolo sporné, že účelom požadovaného určenia nie je zmena osoby zapísanej ako vlastníka v katastri nehnuteľností, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnený pozemok. Žaloba o plnenie má prednosť pred žalobou o určenie. Žaloba nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom - zápis žalobkyneho vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, ale žalobkyňa ide len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku. Ide jej o plnenie, ktorého sa môže

domáhať žalobou na plnenie. V tom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná; žalobný nárok na plnenie by konzumoval aj určovací žalobný nárok, prípadne sa domáhať určenia, komu tvrdená náhrada za vyvlastnenie patrí. Žalobkyňa nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené), nikdy nebola a ani nemohla byť zapísaná ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti, t.j. nenadobudla ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo.

1.4. Ďalej uviedol, že napriek nedostatku naliehavého právneho záujmu, pre ktorý nie je potrebné sa vecou samou zaoberať považoval vo vzťahu k veci samej uviesť, že žalobe by nebolo možné vyhovieť ani z vecnej stránky, pretože určení vlastníckeho práva bráni dodatočná nemožnosť plnenia. V konaní nebolo sporné, že dňa 08.07.2015 vláda Slovenskej republiky uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom Vybudovanie strategického parku, pričom realizácia stavby sa týka aj spornej nehnuteľnosti, čo rovnako nebolo medzi stranami sporné. Týmto dňom, t.j. 08.07.2015 vzniklo priamo zo zákona podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 predkupné právo štátu. Kúpna zmluva medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzatvorená dňa 18.06.2015, z čoho je možné vyvodiť, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy nebola zmluvná voľnosť účastníkov zmluvného vzťahu obmedzená, tzn. neexistovala skutočnosť, ktorá by bránila realizácii predmetu zmluvy. Táto nastala dodatočne po uzatvorení zmluvy, ale pred rozhodnutím správneho orgánu o vklade, na ktorú bol správny orgán povinný prihliadnuť. Určení vlastníckeho práva bráni dodatočná nemožnosť plnenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžrl/3/2018 zo dňa 08. 05. 2018, sp.zn. 3Sžrk/5/2017 a sp.zn. 10Sžrk/8/2017, ktoré kasačnú sťažnosť zamietli s odôvodnením, že vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 <., ktorým je zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Q. republiky, je zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu obmedzená priamo zo zákona. Táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale dodatočnú nemožnosť plnenia záväzku. Pred rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy vzniklo štátu predkupné právo k spornému pozemku a to priamo zo zákona dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou 08.07.2015. Ako konštatoval kasačný súd, že v prípade ak po uzavretí kúpnej zmluvy a pred rozhodnutím právneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva vzniklo štátu predkupné právo, je správny orgán povinný na toto predkupné právo prihliadať. Uvedená skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale bráni jej realizácii a tým nastáva dodatočná právna nemožnosť dohodnutého plnenia. Vznik predkupného práva štátu predstavuje trvalú prekážku (aj napriek zneniu § 3 ods. 7 zákona č. 175/1999 Z.z., podľa ktorého predkupné právo zanikne, ak sa do dvoch rokov odo dňa schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou nevykoná alebo ak sa nezačne vyvlastňovacie konanie), pretože v danej veci došlo k uplatneniu a výkonu tohto predkupného práva. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že v danom prípade zostávajú oprávnenému z predkupného práva nároky podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ak sa predkupné právo porušil, môže sa oprávnený domáhať od nadobúdateľa, aby mu vec ponúkol na predaj alebo mu zostane predkupné právo zachované). Predmetné predkupné právo štátu je osobitným druhom a nevzťahuje sa naň úprava Občianskeho zákonníka. Uvedený záver je možné odvodiť aj od účelu právnej normy (§ 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z.), pretože prioritným záujmom štátu je nadobudnutie pozemkov za účelom realizovania významnej investície. V danej veci preto na predkupné právo nie je možné analógiu podľa § 853 Občianskeho zákonníka použiť ustanovenia § 603 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného sa plnenie dohodnuté v kúpnej zmluve zo dňa 18.06.2019 stalo po vzniku záväzku nemožným, povinnosť žalovaného plniť tak zanikla podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tým zanikol aj tento záväzok. Žalobkyňa preto nemôže byť jeho vlastníkom ani ku dňu vyvlastnenia tohto pozemku.

1.5. K pasívnej legitímácii žalovaného namietaného žalobkyňou uviedol, že žalobkyňa by musela preukázať právny záujem na požadovanom určení, čo v danej veci splnené nebolo.

1.6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, § 257 CSP, § 262 ods. 1 CSP, § 262 ods. 2 CSP a k uplatnenej aplikácii § 257 CSP žalobkyňou uviedol, že aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasi neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach

danej veci, ako aj v okolnostiach strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok - dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Po zhodnotení všetkých relevantných okolností dospel k záveru, že v danej veci nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti a za tieto nie je možné považovať ani žalobkyňou uvádzanú povinnosť na strane žalovaného z predkupného práva. Žaloba bola v danom prípade zamietnutá z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu. Je plne v dispozícii žalobkyne akú žalobu vo veci uplatní na ochranu svojich práv a je potom povinná niesť dôsledky svojho neúspechu v podobe náhrady trov konania protistrany. Skutočnosť, kto bol osobou povinnou z predkupného práva nezakladá dôvod hodný osobitného zreteľa ani výnimočnú okolnosť v konaní, ktorá by aplikáciu § 257 CSP odôvodňovala, pretože žaloba nebola prioritne zamietnutá s poukazom na porušenie predkupného práva, resp. z toho plynúce skutočnosti. Vzhľadom k uvedenému o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a žalovanému, ktorý mal plný úspech vo veci priznal proti žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100% , o výške ktorých rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2.1. Žalobkyňa podala odvolanie voči rozsudku .Odvolanie podávala z odvolacích dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) písm. b) Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. f) -súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h)- rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2.Nesprávny procesný postup súdu spočíva v nedostatku odôvodnenia rozhodnutia. V časti, kde sa súd čiastočne zaoberal konkrétnymi skutkovými okolnosťami, tieto nesprávne právne posúdil. Rovnako na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď uviedol, že zvolená žaloba nie je účinným právnym nástrojom, pričom mala byť podaná žaloba na plnenie.

2.3.Nesprávne právne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu spočíva v tom, že súd prvej inštancie sa bez akejkoľvek preskúmateľnej argumentácie odklonil od svojich skorších rozhodnutí v obdobnej veci ako napr. sp. zn. 16C/158/2016 zo dňa 8.4.2019, a to najmä s poukazom na právny názor Krajského súdu v Nitre vyslovený vo viacerých rozhodnutiach a to sp. zn. 6Co/63/2018 zo dňa 27.6.2018, sp. zn. 8Co/297/2018 zo dňa 7.3.2019. Citovala ustanovenia § 6 ods. 6 Zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim (ďalej len „Zákon o vyvlastňovaní“), § 8 ods. 4 Zákona o vyvlastňovaní ,§ 359 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 559 ods. 1 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 568 OZ a uviedla, že finančné prostriedky za vyvlastnenie boli zložené do úschovy Okresného súdu Z. sp.zn. 12U/4/2016. Zložením týchto finančných prostriedkov došlo k splneniu zväzku vyvlastniteľom.

2.4.Z ustanovenia § 6 ods. 6 Zákona o vyvlastnení vyplýva, že pokiaľ nie je zrejmé, kto je vlastníkom, je vyvlastniteľ povinný zložiť finančné prostriedky do úschovy súdu. Vyplatenie náhrady v posudzovanom prípade závisí od výsledku konania o vlastníctve vyvlastnených pozemkov. Pokým by konanie o určení vlastníctva neprebiehalo, tak by žiaden dôvod pre úschovu finančných prostriedkov neexistoval, nakoľko tie by boli vyplatené vyvlastnenému (MH Investu II, s.r.o.). Z tohto dôvodu nemôže obstáť záver, že nemá na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem. Z návrhu zložiteľa MH Investu, s.r.o. zo dňa 15.11.2016 v konaní 12U/4/2016 vyplýva, že záväzok vyplývajúci spoločnosti MH Invest, s.r.o. nemožno splniť, pretože zložiteľ má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom a súčasne či zložiteľ pozná veriteľa. V návrhu na zmenu žaloby uviedla, že v čase podania žaloby bol na LV zapísaný ako vlastník žalovaný a to napriek tomu, že pozemok jej predal kúpnu zmluvou. Následne došlo k prevodu pozemkov zo žalovaného na spoločnosť MH Invest, s.r.o. Medzi MH Invest, s.r.o. a MH Invest II., s.r.o. došlo k prevodu pozemku, ktorý bol následne vyvlastnený v prospech MH Invest s.r.o. Rozhodnutie o vyvlastnení bolo napadnuté správnu žalobou o.i. z dôvodu obchádzania zákona o vyvlastňovaní. Konanie prebieha na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/259/2016.

Aktuálne vzhľadom na vyvlastnenie nie je možné v konaní určiť vlastnícke právo s tým účinkom, aby bolo spätne zapísané do katastra nehnuteľností (rozhodnutie o vyvlastnení je právoplatné, Krajský súd v konaní o správnej žalobe voči rozhodnutiu dosiaľ nerozhodol). Rozhodnutie súdu vyrieši spor o to, kto

bol vlastníkom v čase vyvlastnenia a tým aj komu náhrada za vyvlastnenie patrí. Práve kvôli vyvlastneniu došlo k zmene žaloby. Finančné prostriedky z vyvlastnenia (čo vyplýva z rozhodnutia o vyvlastnení) neboli vyplatené vyvlastnenému - MH Invest II., nakoľko prebiehali konania o určenie vlastníckeho práva vrátane tohto konania. Jedná sa o tzv. solučnú úschovu s účinkami splnenia dlhu. Pokiaľ by nedošlo k zloženiu finančných prostriedkov a finančná náhrada by bola vyplatená spoločnosti MH Invest II. s.r.o. alebo žalovanému, mala by k dispozícii žalobu na plnenie voči takémuto subjektu. Za daných skutkových okolností však nemá inú možnosť než určovaciu žalobu.

2.5.V časti posúdenia otázky vlastníctva namietala, že do dňa vyvlastnenia bol rozpor medzi zapísaným a skutočným stavom. Svedčil jej „titulus“ nakoľko medzi ňou a žalovným bola uzatvorená kúpna zmluva. Žalovaný nebol vlastníkom pozemku, nemohlo ďalej dôjsť k platným prevodom najskôr na spoločnosť MH Invest, s.r.o. a následne na MH Invest II. Držiteľ (a to ani dobromyseľný držiteľ) nemôže platne previesť vlastnícke právo na druhý subjekt.

2.6.K vydaných rozhodnutiach Krajského súdu v Nitre uviedla, že sú voči ním podané dovolania a nestotožnila sa s ich závermi. Záver súdu o tom, že sa nerieši aktuálna otázka je arbitrárnym vzhladom k tomu, že náhrada dosiaľ nebola vyplatená. Ďalší záver krajského súdu, že je možné podať žalobu na plnenie je vzhladom na vyššie uvedené, zjavne nesprávny. Čo sa týka záveru, že je možné prípadne podať žalobu na určenie, komu náhrada patrí, poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 254/2009 zo dňa 28.9.2010.

2.7.Za podstatnú považovala skutočnosť, že rozhodnutie súdu má pre ňu význam v aktuálnom čase, pretože pre vyplatenie náhrady za vyvlastnenie je potrebné vyriešenie otázky vlastníctva. Ako predbežnú otázku je potrebné riešiť, či zmluva uzatvorená medzi ňou a žalovaným je platná. Výsledkom tohto konania je rozhodnutie, ktoré vyvolá ďalšie spory medzi účastníkmi. Ak sa náhrada vyplatí inému subjektu, vyvolá sa tým ďalší spor. Primárnym v rozhodovaní súdov by malo byť vyriešenie spornosti daného právneho vzťahu a nie také rozhodnutie, ktoré len vyvolá ďalšie spory medzi účastníkmi.

2.8.Súd prvej inštancie dospel k nesprávne právneho názoru ohľadne následkov spojených s prípadným porušením predkupného práva (ktoré však v čase podpisu zmluvy vôbec neexistovalo). V časti, keď skutkový stav subsumoval pod dodatočnú nemožnosť plnenia, vec nesprávne právne posúdil. Dospel len k (nepreskúmateľnému) záveru, že predkupné právo štátu je osobitným druhom a nevzťahuje sa naň úprava Občianskeho zákonníka (pričom nešpecifikoval akou právnou úpravou sa tento režim vôbec riadi). Nezaoberal sa kogentnou úpravou a účelom predkupného práva. Účelom predkupného práva je aby osoba oprávnená z predkupného práva mohla nadobudnúť vec ak sa ju osoba povinná z predkupného práva rozhodne predať. Nesprávne uviedol, že na vec sa nevzťahuje ustanovenie § 853 Občianskeho zákonníka. Z ustanovení Občianskeho zákonníka vyplýva obsah a oprávnenia z predkupného práva. Zákon teda explicitne upravuje inštitút predkupného práva. Zákon o niektorých opatreniach neobsahuje osobitnú úpravu predkupného práva, hovorí len o okamihu vzniku predkupného práva, pričom osobitne neupravuje obsah a oprávnenia s týmto právom spojené.

Pokiaľ zákonodarca odlišne neupravil v Zákone o niektorých opatreniach obsah, oprávnenia, nároky i následky spojené s predkupným právom, je potrebné vychádzať z ustanovení, ktoré tieto právne kategórie upravujú. Predkupné právo je inštitútom komplexne upraveným v Občianskom zákonníku (rovnako ako dodatočná nemožnosť plnenia) a to kogentnými normami. Bez vysporiadania sa s kogentnými ustanoveniami upravujúcimi obsah a nároky spojené s porušením predkupného práva nie je možné dospieť k záveru že sa v danom prípade jedná o dodatočnú nemožnosť plnenia.

V zmysle ustanovenia § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno predkupné právo upravené v ustanoveniach § 602 a nasl. OZ, označiť za všeobecnú právnú úpravu predkupného práva a použiteľnú všade tam, kde zákonom ustanovené predkupné právo neobsahuje osobitnú právnú úpravu. Z dôvodu subsidiárnej použiteľnosti tohto ustanovenia (a zákonný príkaz k analógii vyplývajúci z ustanovenia § 853 ods. 1 OZ) budú tieto ustanovenia aplikovateľné aj na prípady zákonného predkupného práva. Zákonné predkupné právo (okrem zákonného predkupného práva spoluvlastníkov, ktoré je upravené v OZ) je predmetom úpravy osobitných predpisov (Zákona o niektorých opatreniach ale i napr. Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu).

Ďalej uviedla že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil aj ohľadne dočasnosti trvania predkupného práva a skutočnosti, že štát si predkupné právo uplatnil. Principiálnou podmienkou dodatočnej nemožnosti plnenia je jej trvalý charakter. To vyplýva aj zo znenia § 575 ods. 2 in fine, podľa ktorého nie je plnenie nemožné, ak ho možno uskutočniť až po dojednanom čase. V zásade neprichádza do úvahy, aby záväzok zanikol z dôvodu prechodnej nemožnosti plnenia a následne sa

obnovil po odpadnutí solučnej prekážky. V zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka pri porušení predkupného práva pripadá do úvahy relatívna neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 40a OZ (predkupné právo však v posudzovanom prípade v čase uzatvorenia zmluvy ešte neexistovalo, vzniklo až dňa 8.7.2015), ktoré predpokladá, že oprávnený subjekt (štát) by sa musel neplatnosti dovolať, čo v tomto prípade neurobil. Ďalšou možnosťou je možnosť oprávnenej osoby (štátu) domáhať sa predaja nehnuteľnosti od nadobúdateľa za takú sumu za akú ju nadobudol nadobúdateľ, t.j. 1100 eur. V posudzovanom prípade štát nadobudol pozemok po tom, čo správny orgán vkladové konanie zastavil z dôvodu, že právny úkon posúdil ako úkon absolútne neplatný. Následne si štát uplatnil predkupné právo voči pôvodnému predávajúcemu (žalovanému), už za sumu 27 545,53 eura. Uvedené znamená, že taký výklad, keď sa s predkupným právom štátu spája absolútna neplatnosť právneho úkonu resp. dodatočná nemožnosť plnenia, vedie k nehospodárnemu a neefektívnemu nakladaniu s verejnými financiami.

2.9.V závere namietala rozhodnutie v časti náhrady trov konania . Poukázala na správanie žalovaného ktorý kúpnu cenu nevrátil a následne pozemok predal štátu. Bola mu vyplatená ďalšia kúpna cena. Súd vec v tomto smere nesprávne právne posúdil, keď skonštatoval, že sa nejedná o dôvody hodné osobitného zreteľa a ani výnimočné okolnosti v konaní, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

Na základe vyššie uvedeného navrhla, aby Krajský súd v Nitre vydal uznesenie ktorým zrušuje rozsudok Okresného súdu v Nitre sp. zn. 16C/154/2016-195 zo dňa 7.6.2019 a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1.Žalovaný podal vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne. S jej tvrdeniami nesúhlasil.Stotožnil sa s procesným postupom a právnymi názormi súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne, presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnené, rešpektujúce právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia adekvátne vysporiadal s otázkou predpokladu naliehavého právneho záujmu a vecnej legitímácie, a s ohľadom na preukázaný skutkový stav vyvodil záver o ich nedostatku a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania správne rozhodol v súlade so zásadou úspešnosti podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku u strán ani v okolnostiach veci zistené neboli.

3.2.Ďalej uviedol, že žalobkyňa postup súdu prvej inštancie považovala za nesprávny a odmietla sa zmieriť so skutočnosťou, že súd v súlade s ustálenou aplikačnou praxou všeobecných súdov postupoval správne, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, ktorý je elementárny a logický predpoklad podania určovacej žaloby. Zákonnosť tohto postupu vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Cdo/26/07 2 Cdo/ 321/07, 1 Cdo/9/2006. Pre objasnenie skutkového stavu dal odvolaciemu súdu do pozornosti, že kúpnu zmluvu zo dňa 18.06.2015, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k pozemku nachádzajúcemu sa v kat. území: E. (ďalej ako "Pozemok"), ako predávajúci uzatvoril so žalobkyňou ako kupujúcou, na základe jej neohlásenej návštevy a naliehania. Žalobkyňa soustikovaným spôsobom zneužila jeho neskúsenosť a dôverčivosť za účelom získania neoprávneného nemalého uinančného prospechu. Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 401/2015 zo dňa 08.07.2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom "Vybudovanie strategického parku" v Z.. Následne Okresný úrad Z., katastrálny odbor zrušil na základe protestu prokurátora vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne z dôvodu porušenia predkupného práva štátu a jeho vlastnícke právo k pozemku bolo v katastri nehnuteľností evidenčne obnovené.

K predmetnému pozemku existovalo zákonné predkupné právo štátu ,preto bol povinný ho rešpektovať, a tak prijal ponuku spoločnosti MH Invest, s.r.o. ktorej jediným spoločníkom je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, teda spoločnosti so 100% majetkovou účasťou štátu, na uzatvorenie kúpnej zmluvy. MH Invest, s.r.o. následne previedol vlastnícke právo k pozemku kúpnu zmluvou na spoločnosť MH Invest II, s.r.o., ktorej jediný spoločník je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Okresný úrad Z., odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 02.11.2015, č. UP 43/2015-9, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odborom štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To, vyvlastnil vlastnícke právo MH Invest II, s.r.o. k Pozemku v prospech navrhovateľa vyvlastnenia MH Invest, s.r.o., ktorý nadobudol vlastnícke právo k Pozemku originárnym spôsobom.

V prípade originárneho nadobúdania vlastníctva si nadobúdateľ vlastnícke právo neodvodzuje od vlastníckeho práva svojho právneho predchodcu.

3.3.Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správne zistil skutkový stav, podľa ktorého po uzatvorení kúpnej zmluvy vzniklo na predmet kúpy podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. predkupné právo štátu. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v obdobných veciach opakovane právne vyjadruje tak, že v dôsledku tejto skutočnosti je zmluvná voľnosť vlastníka pozemku obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Podľa názoru Najvyššieho súdu v prípade, že zákonné predkupné právo k predmetu zmluvy vzniklo až po jej uzavretí, nenastala absolútna neplatnosť tejto zmluvy, pretože podmienky platnosti sa skúmajú vždy ku dňu uzavretia zmluvy, a v takom prípade v čase uzavretia zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy. Táto situácia nastala dodatočne, po uzavretí zmluvy, ale v čase pred rozhodnutím o vklade. Správny orgán musí rešpektovať platný a účinný právny stav vyplývajúci i z právnych predpisov, ktoré nadobúdajú účinnosť k času jeho rozhodovania, a ktoré nepravou retroaktívou zasahujú do právneho vzťahu. Najvyšší súd uvedenú situáciu hodnotí ako dodatočnú právnu nemožnosť plnenia, ktorá objektívne nastala pred rozhodnutím o vklade. Zákonné predkupné právo na základe § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. spôsobuje s účinkom nepravej retroaktivity dodatočnú právnu nemožnosť plnenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti, na ktorú skutočnosť správny orgán rozhodujúci o návrhu na vklad je podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. povinný prihliadať.

3.4.Napadnuté rozhodnutie z hľadiska preskúmateľnosti spĺňa po vecnej stránke všetky náležitosti v súlade s ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keď dáva odpoveď na všetky relevantné otázky, týkajúce sa samotného prebiehajúceho konania.

Ďalej uviedol, že Okresný súd Z. v skutkovo totožných veciach rozhoduje o zamietnutí žalôb ako zjavne nedôvodných pre nedostatok naliehavého právneho záujmu a priznaní náhrady trov konania žalovanému v plnom rozsahu, a to konkrétne v konaniach sp. zn. 12C/127/2016, sp. zn. 15C/106/2016, sp. zn. 10C/108/2016, sp. zn. 10C/136/2016, 10C/96/2016, 18C/113/2016, 10C/111/2016, sp. zn. 18C/112/2016 a sp. zn. 12C/107/2016. Krajský súd v Nitre o skutkovo totožnej veci rozhodol o potvrdení rozsudku prvoinštančného súdu rozsudkom č.k. 6Co/ 63/2018-174 zo dňa 27.06.2018).

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Z. zo dňa 07.06.2019, č. k. 16C/154/2016 - 195 ako vecne správny potvrdil a priznal mu v plnom rozsahu právo na náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. Žalobkyňa podala vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného . Uviedla, že žalovaný sa stotožnil s procesným postupom a právnymi názormi súdu prvej inštancie, čo sa týka naliehavého právneho záujmu a nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v skutkovo obdobnej veci sp. zn. R 54/2018. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu (i obdobné rozhodnutia Najvyššieho súdu) boli napadnuté ústavnými sťažnosťami pre porušenie práva na spravodlivé konanie a porušenie práva vlastníť majetok, nakoľko bol žalobca (sťažovateľ) konaním štátneho orgánu pozbavený majetku bez náhrady. V prípadoch, kde došlo k odmietnutiu ústavných sťažností (bez preskúmania a vyvrátenia argumentácie sťažovateľov) už boli podané i sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva.

4.2.K žalovanému uvedenému skutkovému stavu uviedla, že jeho tvrdenia sú nepravdivé, účelové a nepodložené. Žalovaného oslovila s návrhom kúpnej zmluvy, jej návrh akceptoval a došlo k uzavretiu zmluvy. Platnosť začal účelovo popierať až po tom, čo sa stala informácia o významnej investícii verejne známou. O tomto účele využitia pozemkov vedomosť nemala. Skutočnosti uvádzané žalovaným neboli v konaní nijako preukázané a navyše žalovaný takéto dôkazy nepredložil ani neoznačil vo svojom vyjadrení.

Ohľadne účelového využitia pozemku jej bolo známe iba to, čo v tom čase vyplývalo z verejne dostupnej územnoplánovacej dokumentácie Obce E., t.j. že územie, ktorého súčasťou je i pozemok, je najneskôr od roku 2014 funkčne určené pre priemyselnú výrobu. Takúto informáciu ohľadne pozemku mohol bez akýchkoľvek ťažkostí získať žalovaný na Obecnom úrade obce, k čomu nepotreboval žiadne osobitné znalosti, zručnosti ani prístup k internetu. V čase uzatvorenia kúpnej zmluvy bola kúpna cena pozemku primeraná jeho všeobecnej hodnote a neexistuje žiaden dôvod jej neplatnosti.

Kúpna zmluva uzavretá medzi ňou a žalovaným je platná a účinná. Na jej základe mala nadobudnúť vlastnícke právo k pozemku. Zmluva je platná a účinná dňom jej podpisu (pokiaľ nie je stranami dohodnutý iný dátum účinnosti), rozhodnutie o vklade nie je rozhodnutím s ktorým by zákon spájal účinnosť zmluvy. Je potrebné rozlišovať záväzkovoprávne a vecnoprávne účinky, pričom

záväzkovoprávne účinky znamenajú, že je možné sa domáhať, aby si strany splnili svoje povinnosti zo zmluvy. Vecnoprávne účinky vznikajú dňom uvedeným v rozhodnutí o vklade.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené. Preto napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

6. Odvolací súd skúmal vadu konania namietanú žalobkyňou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, jeho arbitrárnosti, čo viedlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viaceré samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. V súvislosti s námietkou žalobkyne o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, možno aplikovať na odvolacie konanie, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá vadu konania, spočívajúcu v odňatí práva na spravodlivý súdny proces, pre ktorú by musel odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutia obsahuje skutkové zistenia, právne normy aplikované súdom prvej inštancie a právne posúdenie, pre ktoré nemožno konštatovať nepreskúmateľnosť rozsudku a tým vadu konania majúcu za následok odňatie práva na spravodlivý proces. Preto následne preskúmal napadnutý rozsudok.

7. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na nepreukázaní naliehavého právneho záujmu žalobkyne na danom určení. Odvolací súd sa s jeho názorom záujme stotožnil.

8. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem: naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Žalobkyňa pôvodne odôvodnila žalobu neplatnosťou odstúpenia od kúpnej zmluvy žalovaným. V priebehu konania žalobu zmenila a naliehavý právny záujem odôvodnila rozhodnutím o vyvlastnení pozemku a jej nároku na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie.

Formuláciu petitu na určenie, či tu právo je alebo nie je potrebné formulovať tak, aby bolo zrejmé, že súd má určiť aktuálny stav (v prítomnom čase). Nie je prípustné určovať práva v minulosti, ak tieto práva zanikli. Platí, že rozsudok určuje (ne)existenciu práva ku dňu jeho vyhlásenia -§217CSP (M. V. a spol., Civilný sporový poriadok, komentár, nakladateľstvo C.H.B., , rok 2016, strana 499). Súd nemôže vziať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, avšak v čase vyhlásenia rozhodnutia netrvajú.

9. Okrem vyššie uvedeného, že vlastnícke právo nie je možné určiť do minulosti, je potrebné prihliadať že „ak sa má určovací žalobou, resp. určovacím výrokom súdu dosiahnuť zhoda medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, bude naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva daný vždy“ (M. V. a kol., Občiansky súdny poriadok, komentár, nakladateľstvo C.H., 2. vydanie, komentár k § 80). Podobne „Naliehavý právny záujem žalobcu na určení práva je daný vždy, ak zo zápisu vo verejnom registri vyplýva, že tvrdené právo patrí žalovanému. Preukazovanie naliehavého právneho záujmu je preto v týchto prípadoch bezproblémové ...Určovacia žaloba môže byť v tomto prípade prostriedkom ochrany porušeného (nielen ohrozeného) práva“ (M. V. a spol., Civilný sporový poriadok, komentár, nakladateľstvo C.H.B., , rok 2016, komentár k § 137). Súdna prax do 30. júna 2016 považovala za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. aj žalobu o určenie (spolu)vlastníckeho práva. Právny záujem, ktorý bol podmienkou procesnej prípustnosti takejto žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie tohto záujmu išlo o posúdenie procesnej otázky, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva. Nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací žaloba nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby“ (vid' rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 98/2004, 1 Cdo 91/2006, 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011). Ak všeobecný súd dospeje k záveru, podľa ktorého naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podaného určovacieho návrhu sa už ďalej nezaobera (II. ÚS 137/08).

Otázka, či žalobu s určovacím petitom podáva ten, kto je aktívne vecne legitimovaný, a či takáto žaloba smeruje proti tomu, kto je pasívne vecne legitimovaný, je otázka hmotnoprávna, riešenie ktorej prichádza do úvahy až v prípade záveru súdu, že podaná žaloba je v zmysle § 137CSP procesne prípustná.

10. Z uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem na danom určení nemôže byť v danom prípade daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka , ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva a žalobkyňa sa tohto určenia ani nedomáhala, pretože žiadala určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Z obsahu žaloby, všetkých jej vyjadrení vyplýva, že žalobu podala nie z dôvodu určenia vlastníctva na ktorom by mala právny záujem, ale z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR 5 Cdo 548/2015 z 28. 9.2016 publikovaným pod R 22/2017, ktorého právna veta znie „ Naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) OSP (§ 137 písm. c)CSP), nie je daný, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva.

11. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že náhrada za vyvlastnené pozemky bola zložená do úschovy na súde v konaní vedenom pod sp. zn. 12U/4/2016. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná . Žalobkyňa odvodzovala svoj právny záujem na danom určení práve rozhodnutím o vyvlastnení pozemkov a uložením náhrady do súdnej úschovy, ktorá nebola vyplatená z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní o vlastníctve pozemkov.

Podľa názoru odvolacieho súdu mal súd prvej inštancie okrem vyššie uvedených dôvodov skúmať naliehavý právny záujem na danom určení v súvislosti so zloženou zálohou. Žalobkyňa v konaní predložila rozhodnutie o vyvlastnení v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o. z ktorého vyplýva, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s.r.o. náhrada podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. . Z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní týkajúcich sa určenia vlastníckeho práva k vyvlastňovaným pozemkom bola časť náhrady zložená do súdnej úschovy.

Na Krajskom súde v Nitre prebieha súčasne viacero konaní v obdobných veciach. Z rozhodvacej činnosti odvolacieho súdu je známe, že uznesením Okresného súdu Z. zo dňa 26.3.2019 pod č.k. 12 U 4/2016 -53 súd rozhodol o prijatí zložiteľa spoločnosti HN Invest s.r.o. IČO: 36 724 530 pre príjemcu MH Invest II, s.r.o., IČO: 50 021 150 do úschovy sumu 1 682 830,92 eura. Z toho vyplýva, že zložiteľ zložil zálohu v prospech konkrétneho príjemcu.

Konanie o úschovách je upravené v siedmej hlave, konania vo veciach notárskych úschov. V § 359 sú upravené súdne úschovy, v ktorých sa postupuje rovnako ako pri notárskych úschovách. CMP upravuje od § 335 konanie o námietkách proti vydaniu predmetu notárskej úschovy, zloženej na účely splnenia záväzku. Jedná sa o samostatnú časť konania v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa neosvedčila naliehavý právny záujem na danom určení ani z tohto podstatného dôvodu ňou odôvodňujúcu žalobu, pretože sa môže domáhať nároku v konaní o úschovách. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd dodáva, že o obdobných veciach rozhodovali senáty Krajského súdu v Nitre rozsudkami 8 Co 297/2018, 7 Co 133/2018, 6Co 63/2018, Vo všetkých rozhodnutiach bol žaloby zamietnuté pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení. Vec 5Co 264/2018 bola zrušená pre nedostatok dôvodov rozhodnutia a skúmanie naliehavého právneho záujmu na danom určení pre zloženie finančných prostriedkov do súdnej úschovy. Odvolací súd nemal dôvod odkloniť sa od záverov uvedených rozhodnutí, pretože sa stotožnil so záverom o nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom určení.

12. Súd prvej inštancie napriek tomu, že žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení uviedol aj z hmotnoprávne dôvody. Podľa názoru odvolacieho súdu zbytočne, preto pri nedostatku naliehavého právneho záujmu vec vecne neprejednáva. Preto sa odvolací súd nezaoberal vecnou stránkou veci. Preto sa nevyjadruje k odvolacím dôvodom žalobkyne a vyjadrením žalovaného v tejto časti.

13. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania, pretože sa dostatočne v dôvodoch rozhodnutia vypořiadal s ustanovením § 257 CSP a nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by nemal žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania.

14. Pretože sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a § 262 CSP tak, že žalovanému úspešnému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vypracovaným vyšším súdnym úradníkom. Uplatňuje § 257 CSP.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).